

DEI & Apostolicarum traditionum transgressor; Præcipit enim & Petrus suprema Apostolorum summus: Pascite gregem Domini, Episcopatum gerentes non per vim, sed sponte ac voluntarie secundum Deum: neque turpis lucri gratia, sed prompte & laacriter: nec ut dominatum Cleri habentes, sed gregis exemplaria existentes: & cum summus Pastor apparuerit, que nec corrumpi nec marcescere potest, gloria coronam referetis.

Hoc idem statutum fuerat Chalcedonensi canon. 2. Supervacaneum foret alios istiusmodi simoniam dantes canones referre, multiplices & innumeros. Eandem prosequitur disciplinam, qui proxime sequitur, canon. 5.

Can. V. *Est peccatum ad mortem, quando peccantes aliqui manent incorrigibiles. Hoc autem est deterius, quando & erecta cervice adversus pietatem & veritatem insurgunt, magnum Dei obedientiam præferentes, & ejus canonicas institutiones non ferentes. In his ergo non est Dominus Deus, nisi forte humiliati a suo delicto respuerint. Oportet enim eos magis DEO supplicare, & cum corde contrito hujus peccati remissionem & condonationem petere, & non de illicita donatione se jactare; DEUS enim prope est iis qui sunt contrito corde, Psal. 33. Eos vero qui per auri dationem se fuisse in Ecclesia constitutos gloriantur, & in ea improba consuetudine spem habent, que a Deo & ab omni Sacerdotio alienat: & ideo impudente vultu & ore aperto, probris & contumeliosis verbis, eos, qui propter altam ex virtute vitam a sancto Spiritu selecti ordinati sunt præter auri dationem, proscindunt ac vilipendunt; primum quidem eos qui hoc faciunt, ultimum proprii ordinis gradum sumere; sin autem perseveraverint, inflata pœna corrigi quoque decernimus. Si quis autem in ordinatione hoc quoque fecisse visus fuerit, fiat ut vult canon Apostolicus cap. 38. qui dicit: Si quis Episcopus pecuniis ordinationem fecerit, & non venalem gratiam in emptionem dederit, vel Presbyter, vel Diaconus, deponatur & ipse, & qui ordinavit, & excommunicetur a communione ut Simo Magus a me Petro. Et secundus Canon Sanctorum Patrum, qui Chalcedone convenerunt, qui dicit: Si quis Episcopus pecuniis ordinationem fecerit, & non venalem gratiam in emptionem dederit, & pecuniis ordinaverit Episcopum, vel Chorepiscopum, vel Presbyterum, vel Diaconum, vel aliquem eorum qui in Clero enumerantur, vel pecuniis promovit œconomum, vel defensorum, vel paramoniarum, vel omnino aliquem ex canone turpis lucri gratia, qui hoc aggressus esse convincitur, proprii gradus id faciat periculo, & qui ordinatur, ex ea ordinatione vel promotione, que pretio dato instar mercature facta est, nihil adjuvetur, sed sit alienus a dignitate, vel munere, seu curatione, quam pecuniis affectus est. Si quis autem rebus adeo turpibus & lucris illicitis intercessor seu sequester apparuerit, hic quoque si sit quidem Clericus, a proprio gradu excidat; sin autem laicus, vel Monachus, segregetur.*

Can. VI. *Quoniam canon Nicænus 5. dicit, his in anno in unaquaque Provincia per congregationes Episcoporum fieri oportere questiones Canonicas, propter vexatiam, & quod uinere perficiendo minus sufficerent, qui cogebantur; statuerunt Sancti sexta Synodi Patres can. 8. ea omnino & quacumque postposita causa, semel in anno fieri, & delicta corrigi. Hinc ergo canonem nos quoque renovamus: & si quis Magistratus hoc prohibere inventus fuerit, segregetur. Si quis autem Metropolitanus hoc fieri non curaverit, præterquam vi, vel necessitate, & iusta aliqua de causa, canonicis penis subiciatur. Cum autem de Canonicis & Evangelicis rebus fiat Synodus; opus est, ut congregati Episcopi magnam curam & diligentiam gerant, ut Divina & vivifica mandata serventur. In eis enim servandis est retributio multa: quoniam lucerna est mandatum, lex vero lux & via vite, probatio & disciplina, preceptum Domini illuminans oculos. Ne liceat autem Metropolitanis ex iis que secum afferunt Episcopi, vel jumentum, vel aliam rem petere. Si enim hoc fecisse deprehensus fuerit, reddet quadruplum.*

Can. VII. *Aut Paulus Divinus Apostolus, quorundam hominum peccata sunt manifesta, nonnullos autem consequuntur. Præcedentibus autem peccatis alia quoque ea sequuntur. Impiam ergo heresim eorum qui Christianos accusant, alia quoque impia sequuta sunt. Quomodo enim venerabilium Imaginum aspectum ex Ecclesia sustulerunt, alios quoque mores reliquerunt, quos quidem oportet renovari, & iam ex iure scripto quam ex non scripto sic observari. Quocumque ergo Templum consecratum sunt absque sacris reliquiis Martyrum, in his fieri statuitur reliquiarum depositionem cum consecratis precibus. Episcopus autem post hoc Templum consecratum sine sanctis reliquiis, deponatur: ut qui Ecclesiasticas traditiones transgressus est.*

Hæretici Iconoclastæ præter abolitionem sacrarum Imaginum, eandem sibi quoque licentiam adversus venerandas Martyrum, aliorumque Sanctorum reliquias indulerunt. Vigilantium contra Sanctorum reliquias insulantem refellit edito adversus illum insigni libro Sanctus Hieronymus. Vigilantium dogmata inauravit Constantinus Copronymus Iconomachus, qui ut scribit Suidas, omnes sacras Reliquias ubique deleri iussit, & sacra Martyrum ipsa e loculis & thecis eruta ignibus absumpsit. Claudium quoque Taurinensem Sanctorum reliquiis & imaginibus simul bellum indixisse perhibet Jonas Aurelianensis libr. 1. de cultu Imaginum. Qua utraque dementia Wicleffus, Lutherus, Calvixus aliique Novatores præcipites aguntur.

13. Ad sacrum venerandarum Reliquiarum cultum asserendum, vetera Concilia, aliaque Sanctorum Ecclesie Doctorum testimonia unanimitè conspirant. Istud ipsum quod explicamus Nicænum Concilium secundum actione 3. vocat Reliquias Sanctorum fontes salutares, ex quibus permulta DEI in homines beneficia diffunduntur. Et actione 7. jubet deponi clericum, & laicum excommunicari, qui reliquias Martyrum despectum habet, nec ut rei sacre religiosum honorem desere. Similiter Concilium Carthagenense V. can. 14. jubet, ut nulla altaria vel memorie dederentur, nisi sint ibi aliquæ Martyrum reliquie: utque aliter dederant eventantur. Concilium item Gangrense can. ult. anathema intorquet in eos, qui Martyrum memorias, id est, loca, in quibus existunt Martyrum reliquia, avertantur. Concilium Bracarense III. can. 5. facit, in communibus supplicationibus thecam, qua Sanctorum pignora includuntur, manibus Episcoporum, aut aliorum Sacerdotum publice gestari, populis partè precedente & alia subsequente. Concilium Epaoñense can. 25. vetat reliquias Sanctorum in Ecclesia collocari, ubi non sunt Clerici, qui sacris pignoribus pfallendi frequentia famulantur. Similiter vero pompæ & apparatu Hieronymus contra Vigilantium, fidem certam facit tempore Magni Constantinianæ translatis Constantinopoli Sanctorum Andrea, Lucas, & Timothei sacras reliquias, & imperante Arcadio translata fuisse Samuels ossa tanto honore, ut in vase aureo Episcoporum humeris gestarentur; tanta comitante populorum frequentia, ut a Palestina Chalcedonem usque jungerentur populorum & psallentium Clericorum exarumina. Augustinus lib. 9. Confessio. cap. 7. & lib. 22. de Civitate Dei cap. 8. se présente & inspectore refert, ab Ambrosio per Divinam revelationem educta fuisse Sanctorum Christi Martyrum Gervasii & Protasii corpora, que diu in obscuro & inodgnito loco delituerant, & inspectante magna populi frequentia, cœcum hominem visum recepisse. Quo eodem loco innumera miracula refert palam edita per sacras Stephanus martyris reliquias in Africam ex Palestina delatas. Res quoque est testatissima, & extra omnem dubium aleam posita, quam referunt Rufinus lib. 2. cap. 33. Chrysolomus homil. contra Gentiles de Reliquiis sancti Babele martyris, & Sozomenus lib. 4. cap. 10. Cum enim in Antiocheno suburbio Dæmon oracula ad populos decipiendo redderet, tum demum Christianis visum esset sancti Babele ossa eodem transferre: quo factò cœcōdemon oracula fundere desit: quod indigne ferens perfidus fidei Christianæ defensor Julianus Imperator iussit Martyris sacra ossa inde in urbem Antiochenam transportari; hoc sibi persuadens fore, ut oracula, que ad Martyris presentiam siluerant, restituerentur. At contra factum est, celesti namque igne de sursum lapso, & sanum & idolum absumpta sunt. Alia suppetunt innumera Sanctorum Patrum testimonia, que nullus quantumvis sedula diligentia exhaurire possit. Sufficiunt pro coronide, que Sanctus refert Ecclesie Doctor Ambrosius ad finem litem. 93. de duobus Sanctis Nazario & Celso martyribus: *Quod si dicas mihi, quid honoras in carne jam resoluta atque consumpta? Honoras in carne Martyris excipias pro Christi nomine cicarices; honoras viventis memoriam perevinitate virtutis; honoras pro confessionem Martyris sacros cines, honoras in cineribus semina eternitatis, honoras corpus quod mihi offendit Dominum diligere, quod me propter Dominum mortem docuit non timere. Cur autem non honorent corpus illud fideles, quod reverentur & demones? Quod & affixerunt in supplicio, sed glorificant in sepulcro? Honoras itaque corpus, quod Christum honoravit in gladio, quod cum Christo regnabit in celo.*

14. Can. VIII. *Quoniam Hebræorum religionis quidam errantes Christum Deum nostrum substantare visi sunt, sese Christianos esse fingentes, ipsum autem clanculum & occulte negant; Sabbata observantes, & alia Judaica facientes: statuimus, ut neque ad communionem, neque ad orationem, neque ad Ecclesiam admittantur, sed aperte sint secundum suam religionem Hebræi; & neque filios*

eorum baptizari, neque servum ab eis emi vel possideri. Sin autem ex pura & sincera fide quis eorum conversus, & ex toto corde confessus fuerit, eorum moribus & rebus insulans, veluti triumphans agens, ut & alii reflantur & corriganur; tum recipi, & baptizari & ejus liberos, & cautos reddi, ut se ab Hebræorum studiis & infirmitatis abstineant. Si autem non ita se gerant, eos nullo modo admitti.

Sanctus Papa Gregorius occasiones captans infideles ad Christianam religionem pellicendi, conqueritur de Januario Caralitano Episcopo hac de re; quod rusticos adhuc Paganismum profitentes permittat esse prædiorum Ecclesie, que in Sardinia sunt, conductores & mercenariis colonos. Et quid, inquit, vos admoneo, ut ad Dominum extraneos adducatis, qui vestros ab infidelitate negligitis corrigere? Unde necesse est vos per omnia in eorum conversione vigilare. Nam si cuilibet Episcopi in Sardinia insula paganum rusticum invenire potero, in eodem Episcopo fortiter vindicabo. Jam vero si rusticus tanta fuerit perfidia & obstinationis inventus, ut ad Dominum venire minime consentiat, tanto pensionis onere gravandus est, ut ipsa exactionis sua pœna compellatur ad reversionem festinare. Hæc epistola habetur 26. lib. 3. Pari etiam ratione agendum cenfebatur erga Judæos, ut ex ejus epistola liquet ad Cyprianum Diaconum, & rethorem patrimonii Sicilie, que est 6. libri quarti, in qua eum hortatur, ut Manichæos, qui possessiones Ecclesiasticas colunt, summopere persequatur, & ad fidem Catholicam revocet. His ita quoque subiungit de Hebræis: *Pervenit ad me esse Hebræos in possessionibus nostris; qui converti ad Dominum nullatenus volunt. Sed videtur mihi, ut per omnes possessiones, in quibus ipsi Hebræi esse noscantur, epistolas transmittere debeas, eis ex me specialiter promittens, quod quicumque ad verum Dominum nostrum JESUM Christum ex eis convertentur fuerit, omnis possessionis eius ex aliqua parte immineatur. (Nec multo post:) Nec hoc utiliter facimus, si pro levandis pensionum oneribus, eos ad Christi gratiam perducamus: quia etsi ipsi minus fideliter veniant, hi tamen qui de iis nati fuerint, iam fideliter veniunt, hi tamen ipsos ergo, aut eorum filios lucratur. Et ideo non est grave, quidquid de pensione pro Christo dimittimus. Ab utroque tam a Gregorio Papa, quam ab œcumenica Synodo laudabilis hæc dubie intenditur finis. Synodus quidem huc maxime collimat, ne per ementitiam & simulatam conversionem (ut non raro fit) Judæi Ecclesiam decipiant, neve sacrilegi & infideles ad Sanctorum communionem admittantur. Pontifex vero Gregorius de filiorum ab Hebræis naturam salute magis est sollicitus; & cum de internis & cordium occultis Ecclesia non iudicet, hoc tamen post debitam sufficientem explorationem parentum, rectam mentem, dum baptismum postulant, pleniorumque in Christiana Ecclesia institutionem, facilius præsument esse sinceram, nihilque fubeffe fraudis aut fictionis. Hoc ipsum quoque Gregorius insinuat laudat Joannes Diaconus ejus vite lib. 2. c. 47. & 48.*

15. Can. IX. *Puerilia omnia ludibria, furiosaque, ac injana dicta & scripta, que adversus sanctas Imagines edita sunt, oportet dari Episcopo Constantinopolitano, ut cum reliquis libris hæreticis reponatur: Si quis autem hæc celare inventus fuerit; si sit quidem Episcopus, aut Presbyter, vel Diaconus, deponatur: sin autem laicus vel Monachus, segregetur.*

Imperatores Theodosius & Valentinianus l. damnato, Cod. de hæret. & Manichæi. districtè prohibent libros hæreticæ Nestorii haberi, aut legi, aut describi, jubentque diligenti studio requiri ac publice comburi. Et ibid. l. ex Manichæo, pœnas decernit in habentes Manichæorum libros, nec manifestantes ad hoc ut comburantur. Et Nicolaus Papa I. ad consulta Bulgarorum, Respon. 103. libros false religionis haberi aut retineri vetat, sed flammis tradi jubet. Huc spectat Tridentini Concilii decretum de indice librorum prohibitorum, sess. 25. Refert Joannes Mofebus in sua Lausaca historia cap. 46. cum accessisset ad Cyriacum Presbyterum & Abbatem Lauræ ad Jordanis fluentia sita, sibi apparuisse DEI Genitricem Mariam augustissima specie extra cellam duobus sibi adjunctis comitibus, Joanne Baptista, & Evangelista: cumque Abbas supplex rogaret, ut intra cellam suam ingredi dignaretur, negasse illam; eo quod adversarium suum intus inclusum haberet. Tum vero Cyriacum animo graviter anxium cum solus in cella habitaret, formidasse, num ipse fuisset nomine adversarii a sanctissima Virgine designatus; cumque animo angere, nec tamen recordari posset, cujusnam offensa reus apud eam esset, ad leniuendum conceptum animo mororem, cepisse librum mutuo ante aliquos dies ab

Helychio Jerofolymitaæ Ecclesie Presbytero acceptum, quem evolvendo invenit adjunctos duos inopi Nestorii libros, qua persecta re, credidit de hoc adversario conquestam fuisse Virginem Mariam; neque distulit illum ad Presbyterum, a quo acceperat, comportare, eique quid sibi accidisset, enarrare. Quo audito ille ab eo volumine duos Nestorii libros excidit, eosque igni tradidit, dicens: *Non manebit in cella mea sancte DEI Genitricis semperque Virginis Maria inimicus.*

16. Can. X. *Quoniam nonnulli Clerici canonicam constitutionem prætergredientes sua relicta paræcia in alias paræcias excurrunt, ut plurimum autem in banc a Deo custoditam & Imperatoriam urbem, & apud Principes assident, & in eorum oratoriis divina ministeria faciunt; eos sine proprio Episcopo non licet in quavis ade vel Ecclesia recipi: Si quis autem hoc fecerit & perseveraverit, deponatur. Quicumque autem cum prædicatorum Sacerdotum consensu hoc faciunt, non licet eis curas seculares & mundanas suscipere, ut qui sint a canonicis prohibiti hoc facere. Si quis autem eorum, qui majores, id est, curatores appellantur, curationem obtinere deprehensus fuerit; vel cesset, vel deponatur: prius autem se offerat ad docendos filios & servos, legens eis Divinas Scripturas. Ad hoc enim etiam Sacerdotium sortitus est.*

Duæ res isto canone prohibentur; primum ne injusto proprii Episcopi Clericus extra propriam diocœsim excurrat, aut ad Ecclesiastica ministeria ullibi recipiatur. Secundo, ne clerici negotiationibus, aut profanis ministeriis se addicant. Quod primum est, de Clericorum excursionibus abque licentia proprii eorum Episcopi, statutum fuerat Nicæni primi Concilii canonibus 5. & 16. Itemque Sardicensibus can. 18. & 19. aut secundum Græcam editionem can. 15. & 16. & Antiochenæ Synodi can. 3. & insuper Chalcedonensis can. 5. can. 13. can. 20. & can. 23. Prætereaque Laodicensis can. 48. relato dist. 5. de consecr. c. non oportet 36. his accedat Apostolorum can. 13. & 15. Altera demum pars de secularibus negotiis aut profanis ministeriis, qua Clericis interdicitur, habetur Apostolorum can. 7. præterea can. Apost. 20. Clerici vetantur pro aliis sibi iudicare. Concilium quoque Carthagenense III. canone 15. hæc decernit: *Item placuit, ut Episcopi, vel Presbyteri, vel Diaconi, vel Clerici non sint conductores, neque procuratores, neque ullo turpi vel inhonesto negotio victum querant; quia respicere debeant scriptum esse ab Apostolo: Nemo militans Deo implicet se negotiis secularibus. Idem statuitur Chalcedonensis can. 4. & Arelatenis II. Concilii can. 14.*

17. Can. XI. *Cum omnes sacros canones custodire teneamur, & cum qui statuit, in unaquaque Ecclesia œconomus esse, inviolabilem modis omnibus custodire debemus. Et si quidem unusquisque Metropolitanus in sua Ecclesia constituerit œconomum, bene utique habet: sin autem, ex auctoritate propria Constantinopolitano Episcopo licentia est præponendi œconomum in ejus Ecclesia: similiter & Metropolitanis, si Episcopi, qui sub ipsis sunt, non saterint œconomus statuere in suis Ecclesiis. Idipsum autem servandum est etiam in Monasteriis.*

Porro loco isto allegatus canon est num. 26. in Concilio Chalcedonensi, cujus hæc sunt verba: *Quoniam in nonnullis Ecclesiis, ut sepe a nobis auditum est, Episcopi absque œconomis tractant res Ecclesiasticas; placuit omnem Ecclesiam Episcopum habentem ex proprio Clero œconomum habere: ut nec sine testibus sit Ecclesia administratio, nec ideo res ejus dissipentur, & probrum atque dedecus Ecclesia imatur. Si autem hoc non fecerit, cum divinis etiam canonicis subjici. Legitur etiam apud Gratianum c. quia in quibusdam, dist. 89. Antequam Ecclesiarum œconomi fuissent instituti, facillimum Episcopis erat proventum Ecclesiarum expilare. Siquidem Apostolis adscriptus can. 40. alias 41. omnium Ecclesie proventuum curam Episcopi addixit, cujus hanc profert rationem; quia cum illis animalium cura committatur, non est eis diffidendum in temporalium administratione. Quæ eadem sanctio & ratio iteratur per can. 24. Antiocheni sub Julio Papa celebrati Concilii. Quia tamen periculosum est ei, qui nulli sit rationi obnoxius, opes Ecclesie credere; tutius & cautius posterior Ecclesie dispositio œconomus eligi voluit ad temporalium Ecclesie rerum curam & distributionem, qui sint innoxii; hoc est, reddendis gestioni sua rationibus obnoxii.*

Can. XII. *Si quis Episcopus, vel Monasterii Præfectus inventus fuerit ex Episcopatus vel Monasterii agris, in Principis alicujus manus alienare, vel alicui personæ tradere,*